

...vred ali v Mariboru a ...
 ...za celo leto ...
 ...20 K, za četrta leta ...
 ...izven Jugoslavije 50 K ...
 ...na pošte na uprav ...
 ...Slovenskega Gospodarja ...
 ...Maribor, Koroška cesta št. 5 ...
 ...za dopolnila do odpovedi ...
 ...na plačilo naprej ...
 ...Telefon št. 220. ...

SLOVENSKI GOSPODAR

...Zahtev ...
 ...dobivajo ...
 ...ročnica. — Uredništvo: ...
 ...cesta št. 5. ...
 ...pravilne sprejete ...
 ...neralne in ...
 ...nepravilno po ...
 ...kratne ...
 ...Neprijetne ...

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZRAVO

16. številka

Maribor, dne 21. aprila 1921.

55. letnik.

Naša prva zmaga.

Poraz „Samostojne“ in liberalne stranke pri občinskih volitvah.

Ze zadnjic smo na kratko omenili da bo naša stranka pri občinskih volitvah dosegla na celotnem Slov. Stajerju lepo zmago. Brez volitev že imamo večino občin v okrajih Slov. Bistrica, (ki prednjači celi naši ožji domovini), St. Lenart, Konjice, Ormož in Ljutomer. Slovensko ljudstvo je izreklo u-metljivo obsodbo nad sleparsko „Sa-mostojno in liberalno stranko. Samo-stojneži bodo imeli na celotnem Slov. Sta- jerju k večjemu 30-40 občin, liberal- ni sami nobene, socijalni demokrati in komunisti okoli 30-35. Ze danes so izgledi taki, da bo od 546 slovensko- stajerskih občin 400 naših občinskih odborov. Ce pomislimo, da ima Kmet- ska zveza oziroma Slovenska ljudska stranka že danes na celotnem Slov. Sta- jerju 160 občin brez volitev v svoji lasti, ker je v tolikih občinah vlože- na samo naša kandidatna lista.

Slovensko ljudstvo je obsodilo pred vsem izdajalsko Samostojno kmetijsko stranko. Po mnogih občinah kjer je pri volitvah v ustavotvorno skupščino dobila Samostojna več gla- ssov kakor Kmetška zveza, sedaj ta stranka niti ni mogla sestaviti kandi- datne liste. Pošteni ljudje se narav- nost sramujejo besede „samostojnež“. Cisto naravno! Samostojna kmetjska stranka je delala pred volitvami s praznimi obljubami, a njeni poslanci in minister pa so se dali podkupiti od liberalcev in so nam v Beogradu pro- dali slovensko samoupravo srbijskim in slovenskim demokratom. Sa- mostojna glasuje v Beogradu za vla- do, ki predpisuje visokemu ljudstvu sedaj tako grozno zobe davke, ki glasuje po svojem ministru Pucelju za mobilizacijo, vojno in kanone. „Samo- stojna“ podpira in je vstopila v vlado katera še do danes ni vrnila ljudstvu odvzetih 20%, katera je upeljala še — 17% davke na dedščine in poleg tega 5% desetika od prevzemanja kmetjskih posestev. Ljudje pravijo: kdor je za- dovoljen s temi težavami in krivicami, ki jih je sokriva „Samostojna“, ti- sti naj voli s „Samostojno“.

O liberalni stranki lahko zapoje- mo „Misere“. Niti ene občine ne bo imela ta stranka. Se celo v mestih zginjajo njeni pristaši kakor zginja spomladi sneg.

Nevarnejša je socijaldemokratska in komunistična stranka. A tudi ta ne bo dobila na Slov. Stajerju mnogo glasov. Delavsko ljudstvo vidi, da so socijalni demokrati znajo pač dobro in

sladko govoriti, a storili pa še niso za ljudstvo prav ničesar. Njihov vo- ditelj Kristan se je dal sedaj od vla- de podkupiti za Friderikove milijone. Veseli smo, ko dobivamo tako u- gošna poročila iz zelenega Slov. Sta- jerja. Prvi boj to je sestava kandidat nih list je končan. Sedaj pa povsod na delo, da vržemo ob tla izkorišče- valce ljudstva, izdajice slovenskega i- mena in krivce sedanjega slabega go- spodarskega položaja: Samostojneže, liberalce in socijalne demokrati! Vsi v boj za zmago Slovenske kmetjske zveze in Slovenske ljudske stranke!

Samostojno-demokratske dobrote za obč. volitve.

Občinske volitve so pred durmi in s kakimi dobrotami nas pitajo gg. de- mokrati in samostojni minister iz Bel- grada? Ta gospoda razglasa, da bo povišala davke z ozirom na vedno na- raščajoče državne potrebe, katere je zakrivil 120.000 milijonski nakup gg. Turkov in stroški za mobilizacijo, za katero je kot prvi glasoval samostojni minister Pucelj. Pa to še ni dovolj, da bodo demokrati in samostojni usilili kmetu še višje davke, ampak so že lo- pnili po kmetjskem žepu z zvišanjem poštinih pristojbin, katerih nezasišana višina nas bo začela esrečevati s 1. majnikom. Za eno navadno pisemsko znamko bo treba plačati od 1. maja kar 2 K, ako računamo še kuverto in papir, bo stalo pismo od 1. maja na- prej 4 K. Odprta dopisnica bo pršla na 1 K, za rekomandiranje pisem se bo pa plačevalo še poleg navadne po- štne znamke za 2 K še nadaljne 4 K. Seve, to so samo navadna pisma, od težjih pisem se zahteva znatno več. Od poštinih paketov do 5 kg se bo pla- čalo poštne 20 K, od 5-10 kg 40 K, od 10-15 kg 60 K, od 15-20 kg 80 K. Iz teh podatkov je razvidno, da je de- mokratsko samostojna vlada v Belgra- du povišala poštne pristojbine za 100 odstotkov. Doslej je bil kriv vse dra- ginje in nesreč dr. Korošec po mnen- ju samostojnih; sedaj pa je zadel z glasovanjem za podraženje poštinih pristojbin minister Pucelj ne samo bo- gatejšega, ampak zadnjega bajtarja in viničarja, ki je prisiljen, da komu pi- še kako pismo, ali karto, ali pa da od pošlje kak paket. Tako grozno zviša- nje poštinih pristojbin bo najbolj v ži- vo zadelo nas Slovence, kjer se naj- več piše. Novi višji davki in za 100% zvišane poštne pristojbine, to je prav- čedna liberalno samostojna agitacija za občinske volitve.

Ako odirajo liberalci in samosto-ji

kmeta potom davkov in najpotrebnej- ših pristojbin, kjer le morejo, kako bi ga še le, ako bi se posrečilo tem ne- nasmiljenim narodnim pijavkam se vr- niti v naše občine! Kmetje, iz zgoraj navedenega je lahko videti, kaki pri- jatelj kmeta so liberalci in samostoj- ni, ki so sedaj na najvišjih vla- dnih mestih. Ta gospoda tišči sedaj od mi- nistrskih prestolov v občine, da bi i v teh privijala kmeta in mu vaska- vala s svojo nepoštenostjo vedno večje občinske doklade.

Milijonski nakup turških glasov za liberalno samostojno vlado, nepotrebni stroški za mobilizacijo, višji novi dav- ki in 100% povišanje poštinih pristoj- bin, vsa ta dejstva pridigujejo kmetu, da treba z liberalno samostojnim gos- podarstvom pomesti pred izpred pra- ga kmetjske vlade in moči — občine! Ako nočeš kmet, da te odirata libera- lee in samostojnež še potom občine kakor te potom beogradske vlade, po- tem si voli v občinski zastop može kr- sčanske vesti, in prepričanja, kakor ti nudi kandidatna lista Kmetjske zve- ze.

Na dan 28. novembra je zaslep- ljeno kmetjsko ljudstvo spuščalo kro- glice v kravarstvo škrinjico Samostoj- ne in danes imamo od konstituantnih volitev vsaki dan naraščujoča breme- na, ki grozijo kmetu z gospodarskim uničenjem. In ravno samostojni, ki so obetali, da bodo nastopali kot apostoli razbremenitve kmeta, ga danes te — kmetjske izdajice najbolj odirajo s po- močjo ministrske oblasti.

Dneva 5. in 8. maja bosta zopet dreva, ko se bo kovala kmetjska usa- da pri korenini — občini. Ali bo tudi ta dva dni volil naš kmet tako nespa- metno kot je 28. novembra 1920? Mis- limo, da ne, ker poročila o zmagi K. Z. pri občinskih volitvah govore že danes drugače!

Izvoz živine in mesa prepovedan. Poslanci Samostojne zoper kmeta!

Liberalni listi poročajo, da je iz- voz živine in mesa iz naše države zo- pet popolnoma prepovedan. Ta prepo- ved je naše kmete strašno zadela. Do sedajna suša je uničila travnike, da letos ne bo sena. Kmetje nimajo za- dosti krme za svojo živino. Zato so prisiljeni prodati živino, ker je ne mo- reno preživeti, kajti krme pri sedajni visoki ceni ne morejo kupovati. Kme- tje so bili radi tega zelo veseli, ko je

vlada na dreganje poslancev Kmetjske zveze dovolila izvoz živine. Kakor hi- tro je bil izvoz živine dovoljen, so po- skočile cene živini, tako da je kmet dobil živino malo boljše plačano.

Komaj pa je postal samostojni po- slanec mesar Pucelj minister za pol- jedelstvo, se je začelo delati proti iz- vozu živine. Mesarji so zborovali na več krajih ter povsod zahtevali, da se prepove izvoz živine. Mesarji trdi- jo, da so cene živini previsoke, da ne morejo dobiti živine, da radi tega ne morejo preskrbeti mestnega prebival- stva z mesom. V Ljubljani so mesarji eno nedeljo celo „Strajkali“ in niso hoteli pripeljati mesa na trg. Ker so torej mesarji na ves glas kričali, da jih bo konec, ako se ne zapre izvoz živine, je mesarski prijatelj in tova- riš poljedelski minister gospod mesar Pucelj uslišal njihovo vpitje in vlada je prepovedala izvoz živine in mesa na ljubo mesarjem ter s tem grozno uda- rila kmeta. Če bi bil poljedelski mini- ster mož na svojem mestu, bi moral neumorno delati na to, da ostane izvoz živine prost posebno letos, ko ni kr- me. Če ni krme, ne preostane kmetu nič drugega, kakor da živino proda, ki je ne more prehraniti. Dobi pa za živino samo takrat nekaj več, če je iz- voz živine prost. Če pa je meja zapr- ta, če bodo kmetje živino ponujali in mesarje prosili, da jim jo odkupijo, bo cena padla na 10 K in še nižje pri 1 kilogramu.

Pa še drug vzrok je, zakaj je mi- nister Samostojne stranke, mesar Pu- celj, prepovedal izvoz. Samostojni po- slanec in njihovi prijatelji okrog „Eko- noma“ in „Kmetijskega lista“ imajo popolnoma prazne kase in rabijo de- nar. Vstopili so v vlado in glasujejo za vlado, če tudi je proti kmetjskim ko- ristim, samo za to, da jim vlada pla- ča dolgove, ki jih imajo pri svojih pod- jetjih. „Ekonom“ je svojas delil ko- ruzo po znizani ceni, da je s tem lo- vil kmetjske glasove za Samostojno pri zadnjih volitvah. Pri tej koruzi pa se je globoko zadolžil in zdaj mora vla- da plačati te dolgove. Tako torej kme- tje, ki niso dobili nič „samostojne“ ko- ruze, s svojimi davki pomagajo plače- vati koruzo, katero so dobili in jedli podkupljeni samostojneži.

Samostojneži pa rabijo še več de- narja za svoje žepce, pa tudi za agita- cijo. Tega si morajo prislužiti. In naj- ložje se zaslužijo denar z izvozniki, to samostojneži dobro vedo. A če je iz- voz živine prost, potem ni treba izvoz- nic za živino. Zato se mora meja za živino zapreti. Kdor hoče zdaj živino izvažati, mora imeti dovoljenje od vla- de ali z drugimi besedami: imeti mo-

Zaklad na otoku.

iz angleškega prevedel Paulus, (Dalje.)

In zopet me je stisnil za roko, da sem skoraj omedlel.

Tako zelo sem se bal slepega be- rača, da sem čisto pozabil na svoj ve- liki strah pred kapitanom, od vrli sem vrata v sobo in s tresočim glasom za- klical, kar mi je naročil tujec.

Ubogi kapitan je dvignil oči -- in na en mah ga je zapustila pijanost in čisto trezen je strmel v slepeca. Na li- ce mu je stopil strah in mrtvaška o- nemoglost. Zganil se je, kot da bi ho- tel vstati, pa ne verjamem, da je še i- mel za to dovolj moči v sebi.

„Ostani, Bill, kjer si!“ je rekel ferač. „Vidim sicer nič, pa zato tem bolje slišim, in če bi tudi samo bi z- ystom mignil. Opraviti imau s teboj. Stegni svojo levice! Fant, vzemi nje- govo levice in jo približaj moji des- nici!“

Ubogala sva ga do pičice in videl sem, da je slepi berač djal nekaj ka- pitanu v dlan, ki jo je pa koj močno stisnil.

„To je torej poskrbljeno!“ je rekel tujec. Spustil me je in se z neverjetno spretnostjo in naglico izmuznil iz so- oe in skozi vrata na cesto, kjer se je enakomerni tap-tap njegove palice že kmalu izgubil v daljavi.

Obstal sem nepremično in minilo je nekaj časa, preden sva se s kapi- tanom spet zavedla. Končno sem spu- stil njegovo roko, ki sem jo ves čas držal.

Pozorno je pogledal v dlan.

„Ob desetih!“ je vzkliknil. „Se i- mam čas, da jim zagodem.“

In skočil je na noge.

Pa omahnil je, so zgrabil za vrat, obstal za trenutek, zopet omahnil in nato s polglasnim zadržanim krikom zviškoma padel po tleh.

Skočil sem k njemu in hitro klical mater.

Prepozno! — Zadel ga je kap in mrtov je bil.

Čuden pojav in nerazumljiv! — Nikoli nisem čutil prijateljstva do tega človeka, četudi se mi je zadnji čas smilil. Ko pa sem ga videl mrtvega, so se mi vtille solze.

Dvojno smrt sem doživel v krat-

kih dneh in spomni na prvo je bil še svež v moji duši.

IV.

Po kapitanovi smrti sem nemudo- ma povedal materi, kar mi je zaupal pred par dnevi. Morebiti bi bilo bolje, da sem jej povedal že prej.

Najn položaj je bil vsekako teža- ven. Mož je imel denar zgoraj v svojem zaboju, dolga pa je tudi mno- go napravil v gostilni, zato je nekaj njegove zapuščine po vsej pravici slo nama. Ampak dvomil sem, da bodo ka- pitanovi tovariši, ki so se gotovo poti- kali kje tod v bližini — vsaj Crni pes in slepi berač nista mogla biti daleč, — voljni odstopiti nama za kapitanove dolgove del denarja, ako bi dobili nje- gov zaboju v roke.

Treba jih je bilo prehiteti. Pa ka- ko? Če bi jezdil k zdravniku, kakor mi je naročil kapitan, bi mati ostala sama in brez pomoči. Na to torej ni bilo misliti. Sploh se nama je zdejo še celo prenevarno, da bi ostala čez noč v samotni gostilni. Najmanjši šum je naju plašil. Vsak trenutek sva mislila, da čujeva korake na cesti in če sem se spomnil na mrtvega kapitana, ki je ležal v gostilniški sobi, in na odurne-

ga slepeca, ki se je skrival kje blizu vsak čas pripravljen, da se vrne, bi se bil najrajši skrit od strahu pod ko- zo, kakor pravijo. Nekaj je bilo treba ukreniti in sklenila sva nazadnje, da odideva oba in poiščeva pomoči v bli- žnji vasi.

Rečeno, storjeno. Gologlava, ka- koršna sva bila, sva pohitela na cesto ven v večerni mrak in mrzlo meglo.

Vas je ležala par sto metrov proč od nas za bližnjim gričem in v nas- protni smeri s tisto, odkoder je prišel slepi berač in kamor se je po vsej ve- rojetnosti spet vrnil. Hitela sva po ce- sti, od časa do časa sva se ustavila, da bi prišla k sapi, in sva poslušala. Pa nič ni bilo čuti, le morje je nalabi- no butalo ob skale in vrani so krolali v gozdu.

Luči so že prižigali v vasi, ko sva pribežala do prvih hiš, in nikoli več ne bom pozabil, kako prijetno mi je dela rumenkasta svetloba, ki se je sipala iz vrat in oken ven v temo, in kako sem se čutil pomirjenega, da — sem spet med ljudmi. Pa kmalu sva spoznala, da je bila ta tolažba tudi s- dina pomoč, ki sva jo dobila v vasi.

(Dalje prih.)